

Ellecom Energie Beheer

Inspreekbijdrage beeldvormende vergadering 13-01-2026 gemeentehuis de Steeg

Uitgangspunten voor deze insprekbijdrage:

De omgevingsvisie van Gemeente Rheden stelt een strategische koers vast voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente tot 2040. Belangrijke thema's zoals woningbouw, sociale cohesie, klimaatadaptatie, energietransitie, en de integrale aanpak van de leefomgeving komen uitgebreid aan bod.

De “Uitwerking thema Energietransitie” of heet het de **“Uitwerking thema Energie- en warmtetransitie”** (we lezen 2 verschillende benamingen in het document) dient hierbij als een strategisch werkdocument dat richting geeft aan de komende jaren. Dit document bevat een uitwerking van de Omgevingsvisie voor het verminderen van CO₂-uitstoot, het opwekken van duurzame energie en het aanpassen van de energie-infrastructuur, met een centrale rol voor zonne-energie en restwarmte.

Energie Coöperatie: Ellecom Energie Beheer (EEB)

Notarieel opgericht op 29 nov. 2022

Doel: Energie te krijgen naar de woningen in Ellecom onder het motto:” **Van Voor en Door**” of ook Eigenaarschap (we dragen de verantwoordelijkheid voor deze taak en de resultaten daarvan). We richten ons op het ontwikkelen van een zonnenveld aan de A348, drijvende zonnepanelen in de grindgaten in de Havikerwaard, zonnepanelen op private en openbare gebouwen in het dorp Ellecom, energie opslag en mestvergisting bij een aantal boeren in de Havikerwaard.

Daarnaast zijn we ook oprichter en coördinator van het elektrische deelauto project in Ellecom

Ellecom Energie Neutraal (EEN)

Houd zich bezig met de energie vraag van de individuele woningen in Ellecom.

Deze omgevingsvisie dient als leidraad voor beleidsontwikkeling en uitvoering van gemeentelijke ambities en is **bindend voor de gemeentelijke besluitvorming**.

De opmerkingen en vragen die bij ons leven na het lezen van deze stukken.

5.3.6.1 Gebiedsdroom

Refererend naar EEB en EEN zoals net genoemd maken we uit de tekst op dat de gemeente nog even goed hier naar mag kijken.

Ellecom aardgasvrij in 2040, waarbij bewoners in eigen tempo stappen zetten richting verduurzaming. Samenwerking via REDO (Rhedense Energie- en Duurzaamheid Organisatie) en met **Energiecoöperatie Ellecom Energie Neutraal (moet zijn Ellecom Energie Beheer)** naar een gezamenlijke energiegemeenschap.

Uit de Omgevingsvisie

4.1.4.3. Lokale warmte en koelte Lokaal opgewekte energie wordt ook zo veel mogelijk lokaal gebruikt. Warmte en koelte kunnen we voor een groot deel lokaal regelen door zonnecollectoren op daken of toekomstige innovatieve oplossingen. De energietransitie vraagt om meer plek in de openbare ruimte (transformatorhuisjes, pompstations, opslag). In het buitengebied kiezen we niet voor grootschalige opwek van zon-, windenergie of biovergisting. We kiezen wel voor ruimte te geven aan kleinschalige (collectieve) energieoplossingen waar dat nodig is. **Het uitgangspunt hierbij is dat we kiezen voor een watergedragen warmteoplossing zonder tussenkomst van elektriciteit.**

Uit Naar een Nieuw Energiesysteem

4.2 samen naar een nieuw energie systeem:

Ellecom heeft een kleinschalige dorpsstructuur met een mix van historische gebouwen en naoorlogse woningen. De belangrijkste opgave ligt in de verduurzaming van de oudere woningen, vaak met beperkte isolatie. **Individuele maatregelen zijn hier het meest kansrijk.**

Bewoners kunnen worden ondersteund met subsidies, energiecoaches en gezamenlijke trajecten. **Kleine coöperatieve initiatieven, bijvoorbeeld voor zonnepanelen op daken of buurtbatterijen, kunnen het dorp versterken.**

Dit verwijst naar een meer all electric benadering.

Wordt Ellecom wel of niet aan het warm water net wordt aangesloten of gaan we daarvoor naar andere oplossingen zoeken?

Daar past het ontwikkelen van het zonnepark A 348 en een drijvend zonneveld in de Havikerwaard bij.

Er zou begin 2025 een WUP voor Ellecom worden opgesteld samen met de inwoners. Daarmee zouden we richting geven aan de denk lijnen van o.a. de energie coöperatie EEB en EEN. Daar hebben we tot nu toe ondanks aandringen nog niets

van gezien. Is nu uitgesteld tot 2026 waarin ook Dieren West en Velp-Zuid klaar moeten zijn (zie tabel in hoofdstuk 3.2 naar een nieuw energie systeem). We zien wel in deze omgevingsvisie en de uitwerking energie- en warmtetransitie een warmte keurslijf waar dat WUP in gedrukt moet worden.

Uit de Omgevingsvisie

Aardgas vrij? In 2040 of 2050 als dat al landelijk zou lukken?

6.1.3.3

We lezen daar Het realiseren van een CO₂-neutraal Rheden in 2040 is een opgave van grote omvang, die in evenwicht moet zijn met de sociale en maatschappelijke draagkracht. Het nationale doel is vastgesteld op 2050 en hiermee ontstaat er ruimte om, waar nodig, extra tijd te nemen om de uitvoering zorgvuldig vorm te geven.

Dan twee dingen

- 1) Omdat op dit moment het hoogspanningsnet overbelast is en TenneT tot 2035 niet bereid of in staat is om aansluitingen te realiseren, zal invoer van energie uit het samen met EEB te realiseren Zonneveld (A348) voor als nog niet gerealiseerd kunnen worden. Zal dat TenneT wel lukken? Is 2035 een harde deadline? En als dat niet lukt?
- 2) Omdat aansluiten van Ellecom aan een warmte net op dit moment niet opportuun lijkt

In Ellecom wordt gestreefd naar het bijmengen van Biogas in het aardgas net middels kleinschalig mestvergisting met een aantal boeren uit de Havikerwaard en mogelijk waterstof productie (met stroom uit de Zonnevelden) en invoering daarvan in het aardgas net. Biogas is een speerpunt in de energieplannen van Europa met een 20% bijmeng plicht voor de lidstaten en past in deze zin, als overgang naar aardgasvrij, goed in Ellecom. Zo ontstaat er voorlopig een circulaire CO₂ alternatief voor **aardgas vrij** waarbij de stikstof en CO₂ uitstoot met zo'n 50% gereduceerd wordt en methaan met bijna 100%. Dit is door een onafhankelijk bureau dat EEB heeft ingeschakeld uitgerekend. De kosten verbonden aan het subsidiëren van mestvergisters zijn veel minder dan de omgerekende opbrengsten verbonden aan de milieu winst.(onderzoek o.a. duurzame leefomgeving Saxion hogeschool in onderzoek in 2021 gepubliceerd met NWO subsidie uitgevoerd). Met een afschrijvingstermijn van 15-20 jaar is dit een mooie overgang oplossing naar CO₂ vrij.

Dit werkt ook internationaal door: Schepen met schalie gas uit de VS, aardgas uit Noorwegen, de UK, Algerije en Qatar en aardgas uit Rusland zijn nu de alternatieve oplossing voor het sluiten van de Groninger gasvelden.

Uit de omgevingsvisie (4.1.4.3.) :

In het buitengebied kiezen we niet voor grootschalige opwek van zon-, windenergie of biovergisting. We kiezen wel voor ruimte te geven aan **kleinschalige** (collectieve) energieoplossingen waar dat nodig is. **Het uitgangspunt hierbij is dat we kiezen**

voor een water gedragen warmteoplossing zonder tussenkomst van elektriciteit.

Probleem in 4.1.4.3. is het woord kleinschalig. In de omgevingsvisie wordt het woord kleinschalig 19 keer gebruikt en grootschalig 12 keer. Nu wordt biovergisting kleinschalig toegepast in ontwikkelingslanden waarbij de projecten inderdaad heel klein zijn zeg maar op latrine niveau. Op dat niveau kunnen we in Rheden dan weer niets mee.

Het zou dit rapport leesbaarder maar ook op termijn bruikbaarder maken als **gedefinieerd zou worden wat onder grootschalig en kleinschalig wordt verstaan als deze terminologie wordt gebruikt.**

Ergo wat mag straks wel en wat mag niet.

Wij hebben in mei 2025 aan de gemeente gevraagd welke vergunningen we nodig hebben om een aanvraag voor een mestvergister te kunnen doen. Op 12 januari 2026 hebben we hier nog geen antwoord op gekregen en ja we hebben maandelijks van wethouder tot verantwoordelijk ambtenaar gevraagd hoe het er bij stond.

Motivatie voor participatie??

We begonnen met 500 participanten in het G1000 traject in 2022. Nu zijn er misschien 30 personen van over die enthousiast mee werken aan de netwerktafel. Enig “return on invested time” en medewerking bij beleidsvragen motiveert de participatie.

Zie 3.2 Gemaakte keuzes Samen naar een nieuw energie systeem

Ruimtelijke keuzes

In de ruimtelijke ordening is bewust besloten geen grootschalige windmolenparken te realiseren in het landschap.

Gezien de ontwikkelingen rondom kleinere windmolens is het onverstandig om windmolens uit te sluiten in de omgevingsvisie. Wet en regelgeving (deze omgevingsvisie dient als leidraad voor beleidsontwikkeling en uitvoering van gemeentelijke ambities en is **bindend voor de gemeentelijke besluitvorming**) maakt het gebruik van innovatieve oplossingen op dat gebied in de toekomst dan onmogelijk.

Er zijn nu al zeer kleine windmolens die bijvoorbeeld op een paal of dak kunnen worden geplaatst.

Vanuit EEB zien we nogal wat beperkingen in de plannen om zonder een WUP die daar voldoende ruimte voor laat, als EEB, te komen tot een energie plan voor het dorp waarin we 80% plus participatie vanuit de bewoners kunnen realiseren.

Tot slot:

De financiering.

We missen het hoofdstuk hoe gaan we dit nu betalen.

Hoe mooi een uitwerking ook kan zijn het zal het nodige geld gaan kosten waarvan een groot deel vooraf geïnvesteerd zal moeten worden op basis van onzekerheden en nog onbekende toekomstige ontwikkelingen. De kosten gaan ook hier ruim voor de baten uit. Hoe gaat de gemeente dit financieren? De “break even” ligt ver in de toekomst dus veel zal voorgefinancierd moeten worden.

Wij zijn benieuwd.